

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

JAMES DEBEVEC, Editor

6117 St. Clair Ave.

Henderson 0628

Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

N A R O O N I N A :
 Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00.
 Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti četrt leta \$2.25.
 Tudi Cleveland in Euclid, po raznizačilih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50,
 četrt leta \$2.00.
 Posamezna številka 3c.

S U B S C R I P T I O N R A T E S :
 United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
 U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
 U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
 Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months.
 \$2.00 for 3 months
 Single copies 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1902, at the Post Office at
 Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 277 Wed., Nov. 25, 1942

Na letošnji Zahvalni dan

Čujte zvono cerkvene ubrane,
 milo se danes iz stolpov glase;
 vabijo ljudstvo, vse verne kristjane:
 "Kvišku vsi k Bogu dvignite srce!"

Dan to zahvale, je naše molitve,
 prošenj do Stvarnika zemlje, neba;
 prosimo Njega pomoči rešitve
 v dobi trpljenja, preskušnje, gorja:

"Oče nebeški, zri v naše države,
 moč jih dodeli in svoj blagoslov —
 fantje vsi naši — vihraje zastave,
 v zmagi da kmalu bi prišli domov!"

(Ivan Zupan.)

Zakaj moramo biti zlasti letos hvaležni? Morda bo kdo rekel, da letos pač ne moremo izkazovati nobene hvaležnosti, saj smo vendar v vojni in za to strašno šibko pač ne bohniče hvaležen, saj tepe kolikor toliko vsakega, nekatere bolj, druge manj.

Pa zlasti mi izseljeni moramo biti hvaležni, če imamo v srcu sploh še kako iskrivo čuta hvaležnosti, da smo tukaj, v tej deželi, daleč proč od bojne vihre, daleč proč od treskanja bomb, daleč proč od diktatorskih krvolokov.

Če bi jedli samo enkrat na dan, pa še takrat samo kruh in vodo, pa bi morali vsak dan sproti izkazovati hvaležnost do dežele, ki nas je spredela pod streho, ki nam je dala zavjetje in ki je šla danes v boj, da bomo še nadalje na varnem, da bomo še nadalje svobodni.

Vprašajmo se na letošnji Zahvalni dan: ali smo dovolj hvaležni svoji novi domovini? Ali ji skušamo zdaj, ko nas prosi pomoči, ko je v stiski, povrniti vsaj nekoliko vse dobro, ki smo jih prejeli od nje?

Ako bomo storili svoj odolžnost do svoje nove domovine, nam bo za to hvaležna in tudi ona bo imela lep Zahvalni dan v objemu svojih zvestih državljanov.

Mir brez osvete

Nizozemska kraljica Viljemina je nedavno izjavila, da po tej vojni zmagoviti Združeni narodi ne smejo iskati osvete nad premaganci. To so lepe besede, ki kažejo na zdrav razum in inteligenco. Toda to bo težko dopovedati onim narodom, ki so zadnja leta pretrpeli toliko strašnega gorja pod nemškimi in italijanskimi banditi, pa japonskimi roparji. Težko bo dopovedati človeku, ki so mu krvoliki pobrali vse, mu pobili sinove, mu onetastili ženo in hčere, mu zazgali rodni krov nad glavo, da bi odpustil vse to in mogel mirno spati.

Naši voditelji nam pripovedujejo, da osiški narodi niso krivi za to vojno, kot niso bili za zadnjo. Njih diktatorji so jih pognali v boj potem, ko so si umetnim potom znali pridobiti moč v državi. Iz tega sledi, pravijo, da se vsega naroda ne more kaznovati za grehe njegovih voditeljev, ako hočemo doseči trajen mir. Zmaga, ki si išče osvete, doživi končni poraz.

Zato pa voditelji Združenih narodov ne propagirajo osvete, ampak hočajo zabiti zagozdo med osiškimi narodi in njih vladami. V tem pravcu ni njih namen kaznovati osiških narodov, pač pa samo njih voditelje.

Toda tudi če ne bomo iskali osvete nad osiškimi narodi, moramo zahtevati, da se njih vojni stroj brezpogojno vda Združenim narodom. Dalje moramo zahtevati, da se osiški narodi popolnoma razrožo.

In ako hočemo, da se bodo osiški narodi obrnili od svojih valptov, jim moramo obljuditi, da jih bomo po tej vojni nasiliti in oblekli, prav tako, kot bomo nasiliti in oblekli one narode, ki jih bomo osvobodili izpod pete diktatorjev.

Lačnega naroda ne bomo nikdar pridobili na svojo stran. Vedno bo gledal, kako bi si naropal hrane in drugih potrebščin pri sosedu, ki jih ima.

Ako hočemo, da bodo nemški, italijanski in japonski narodi sodelovali pri ustvarjanju svetovnega miru potem, ko bomo opravili z njih diktatorji, moramo tem narodom zagotoviti, da hočemo njih sodelovanja na enakih pravicah in da ne bomo postopali z njimi kot z sužnji. Le tedaj jih bomo pridobili za našo stvar. Pri tem bomo pa dobro pazili, da ne dobe nikdar več tiste neverne "igrace" v roko, ki se jih pravi puška in granata.

BESEDA IZ NARODA**Louis Adamič o slovenskem kongresu**

Dosti ameriških Slovencev, deželje; le večja mesta so v rožicevih v raznih krajih Amerike, a večinoma v Clevelandu, mi je zadnje tedne pisalo z željo, da bi izrazili svoje mnenje o dosedanjih načrtih za Slovenski narodni kongres, ki se bo vršil v Clevelandu 5. in 6. decembra.

Doslej nisem imel osebno veliko opraviti z načrti za kongres, toda v splošnem se strinjam z njimi, kolikor so mi znani. Mr. Vincent Cankar, ki je predsednik JPO-SS, me je pisemno povabil, da prevzamem predsedništvo referata št. 1: "Vojna in ameriški Slovenci." V čast si štejem, da sem bil imenovan za ta referat ter sem pripravljen sodelovati z vsemi ostalimi člani odbora. Obžalujem pa, da bom mogel biti navorč na kongresovih sejah le 5. decembra, ker moram 6. decembra predavati v Bostonu in New Yorku. Za to dvoje predavanj sem bil angažiran že pred meseci, ko še nisem vedel, kdaj se bo vršil Slovenski kongres.

Ta kongres lahko dobi veliko važnost. Ker so me vprašali za moje mišljene ljudje, ki so voditelji ameriških Slovencev, pa tudi ljudje, ki niso posebno vidni pri udejstvovanju slovenskega naseljenišča, med katere štejem tudi samega sebe, naj mi bo dovoljeno, da navedem nekaj točk, katere naj bi po mnenju vzel v poštev vsi, ki se bodo udeležili kongresa.

1. Naša rojstna dežela preživila največjo smrtno borbo, kar jih je zapisanih v zgodbami Slovencev. Zdi se, da je že sto tisoč naših ljudi padlo v uporniških bojih in umrlo vsled sistematičnega nacijskega in fašističnega uničevanja prebivalstva. Izključeno ni, da umrje letos zimo nadaljnih dvesto petdeset tisoč Slovencev. To so strašne številke, če posmislimo, da nas je komaj milijon in pol do dva milijona, če štejemo vse, ki žive doma in v raznih tujih krajih. Ce se vojna zavleče v leto 1944, kar naposlедu ni nemogoče, ni neverjetno, da izgine polovica slovenskega prebivalstva, preden bo vojna končana. Zato sugeriram, da globoko preudarimo ta dejstva in začnemo misliti na aktivno delo, ki ga zahtevajo te strašne resničnosti in možnosti. Če hočemo, da se Slovenija po vojni gospodarsko in kulturno obnovi, bomo ameriški Slovenci morali zbrati ogromne voste v ta namen.

2. Kakor kažejo razna poročila iz Slovenije, je danes vse slovenski narod v silnem političnem procesu, ki odpira dva važna pogleda. Prvi je čudoviti in junaški odpor našega naroda proti osišču. Drugi je mogična nova ideološka razvrstitev, ki prehaja v revolucionarno stanje in civilno vojno.

Vse kaže, da je staro politično vodstvo v Sloveniji, včasih ob dolesj važni politični stranki, postal pasivno in se ne upravi osišču; nekateri izmed starih političnih voditeljev so celo kvizlingi, drugi so "apizarji," ali pa, kakor pravimo v Ameriki, sede na plotu. Na drugi strani pa vidimo, da so mlajši ljudje kakor tudi večinoma važni nepolitični voditelji, kar jih ni bilo pobitih ali odpeljalih v italijanske in nemške jene, v ujetniška taborišča ali na prisilno delo, postali bojevniki in delavci v "Osvobodilni fronti." Vsi ti se sedaj aktivno bajujo ali pa simpatizirajo z omimi, ki vodijo odpor. Novega droma ne more biti več, da so partizanske čete osvobodilne fronte izvojevale važne bitke s silami osišča.

Partizani so velike vojaške važnosti. Oni danes najbrž kontrolirajo vse slovensko po-

Slovenski kongres

Definitivno je določeno, da se 5. in 6. decembra t. l. vrši v Clevelandu slovenski kongres. Ideja te narodne akcije ni nova in prvi pojavi med ameriškimi Slovencami. Znano nam je, da so se slični narodni kongresi obdržavali med časom prve svetovne vojne, ko se je v teoriji ustvarila Jugoslavija. Sedaj je polozaj povsem drugačen, ker smo spoznali, da praktično izvajanje teoretične jugoslovanske misli se ni dalo za mirno in harmonično sožitje realizirati in v temeljih utrditi. Tri in dvajset let obstoja Jugoslavije je pokazalo, da je združitev nemogoča, če to ne pride stopnjema po edinicah posameznih narodov. Če bi bila takoj ob pričetku Jugoslavije imela Slovenija, Hrvatska in Srbija svojo gospodarsko in politično avtonomijo, sem gotov, da po tri in dvajsetih letih bi zadeli Nemci na hujši in trdrovratnejši odpor, kakor pa so ob času centralizirane politične razdrapanosti. Centralizacija Jugoslavije je bila le na papirju v resnicu pa je bila v groznom razkroju in dominaciji močnejšega. Take Jugoslavije ne sme biti več. Iz stare Jugoslavije mora biti zgrajena nova, večja, močnejša in demokratična po želji naroda in ne političnih eksponentov. Vsak narod naj se politično, gospodarsko, prosvetno in kulturno sam upravlja toda, finančno in vojaško naj tvori skupno državo. Že je bilo dovolj, da so se pokrajinski zakoni med Slovenijo, Hrvatsko in Srbijo toliko ločevali, da je bilo drzno misliti na skupno in centralizirano upravo. Nesmiselno je narodu nekaj usiljevati, do cesar ni dostopen, še težje pa usiljevati to, kar je že davnio zavrgel in preživel. Nasilno ustvarjen družbeni red mora privesti državo do odpora in razkroja. Bodimo pošteni in priznajmo napake.

3. Verjamem tudi, da bi moral kongres zelo vpoštovati dejstvo, da se je doslej edina sovjetska Rusija uradno in brez pridržka izrekla za Zedinjeno Slovenijo. Knaj vključuje vse slovenske kraje na Koroškem, Štajerskem, Primorskem in Ogrskem, tako da bodo mesta Celovec, Gorica, Trst zopet v Združeni Sloveniji. To mene posebno nič ne vznemirja, ali morda bo zaskrbelo druge. Tem bi svetoval, naj se potrudijo in napotijo vse ostale zavezniške sile, da pridejo do enakega zaključka glede na bodočo Slovenijo, do kakršnega je prišla sovjetska Rusija.

4. Po vseh dosedanjih izgleđih bi bilo tudi zelo važno, da imamo v mislih generala Mihajlovića, posebno dejstvo, da on sedaj ni faktor v vojaški, ideološki ali splošni politični situaciji v Sloveniji. (O tem bom še pisal malo pozneje.)

5. Tudi ni v mojih mislih nobenega dvoma, ampak sem trdno prepričan, da ni sedanja zamejna jugoslovanska vlada nikoli resno razpravljala in nistorila nobenih pozitivnih korakov z oziroma na bodočnost Slovenije in Jugoslavije, kakršno želi ljudstvo. S tem ni rečeno, da nivl vladali ali okoli njih posameznikov, ki imajo v sebi možnost, da postanejo konstruktivni zastopniki za našo povojno Slovenijo, Hrvatsko in Srbijo.

Bojim se, da bomo na slovenskem kongresu sprejeli nekaj duhovitih in borbenih spomenic, iste odposlali in kmalu na nje pozabili. Mi Slovenci imamo tisto interesantno bolezen, da radi resolucije pišemo, sprejemamo in o njih argumentiramo, toda kadar so poslane na določena oblastva, pa na nje pozabimo. Važno ni spomenico spisati, niti ni tako važno ono, da zahtevamo nje rešitev in upoštevanje. Ni dovolj, da nam oblastvo potrdi prejem spomenice in v uradni frazi sporoči, da se jih bo upoštaval. Vedno in vedno je potreben, da se s tem podere ono, kar je bilo pričelo. Večkratni takci pojavi privedejo narod k razočaranju, da potem tudi druga in tretja pričeta narodna akcija v hladnem razumevanju umre. Kdor skrbno čita našo časopisje, je lahko opazil, koliko narodnih akcij se je že pričelo in še vsaka je šla po nekaj mesecih življjenja v pozabljajenje. To ni za dvig morale našega naroda zdravito, niti priporočljivo. Napako imamo tu to, da kaj radi pristavljamo ušeša ljudem, kateri bi morali hoditi k nam in ne mi k njim v posveti. Morali bi imeti v sebi malo več samostojnosti, več ameriškega ponosa in zavesti.

Če bi kdo šel v urad U. S. State Department za jugoslovanske zadeve in pogledal v oddelek, kjer se nahajajo naše spomenice jih skrbno prečital, bi našel, da kljub velikem kupu spomenic sami ne vemo kaj hočemo. Zna se zgoditi, da bo slovenski kongres dodal par spredjetih spomenic in kupček bo toliko večji. V tem jaz vidim potrebo slovenskega kongresa je v tem, da iz srednje zastopstva izvolimo "Slovenski narodni odbor," kateri bo imel edino pravico govoriti v imenu ameriških Slovencev in skrbeti, da se sprejete spomenice uveljavijo. Ta narodni odbor pa naj tvorijo ljudje, ki poznajo razmere v starci domovini, imajo dostop do najvišjih oblastvenih krogov tukaj in čas, da se za poverjenje posle zanimajo.

Mi Slovenci imamo tisto nepremišljeno napako, da mislimo, da morajo biti vedno v ospredju eni in isti ljudje. To je pogrešno. V načelu naj bodo taki, ki so zmožni zaupanega posla in imajo čas ali dobro voljo stvar izvršiti. V načelu stvari moramo izvoliti može, ki ne samo med nami; ampak tudi med Američani kaj stejejo, če hočemo povoljnega uspeha. Nič tudi važno h kateri politični struki pripada, ampak važno je, da je pri svojem poslu poznani, uspešen in pri ameriških oblastih upoštevan.

Med narodom vlada različno mnenje o nameravem kongresu. Moje mnenje je, da se vrši in to iz vzroka, ker o njem vedo ameriška oblastva. Če že ne more koristiti nam, tudi ne more škodovati. Sklican je in naj se vrši. Osebno se pridružujem mnenju onih, kateri misljijo, da bi se mogli za tak važen moment bolj temeljito pripraviti. Prvo bi morali razčistiti medsebojne presode, povezati naše novinarstvo in se seznaniti našo javnost o potrebi takega narodnega zboranja. Misli bi morali tudi na one, s katerimi bodo Slovenici skupno živeli v eni državi. Njihovo delati načrte za sebe in puščati njih usodi brate, ki jih po krvni veži ista ljubav do skupnega sožitja, kakor nas.

Še vedno sem tega mnenja in od njega toliko časa ne odstopim, dokler me kdo k napačnem pojmovanju drugačne ne prepicira. Da, pred vsakim načrnom kongresom nam je potreben novinarski kongres, prvo slovenski in pozneje jugoslovanski. Kadar bi novinarstvo medsebojno izgladilo pota in poravnalo defirenčna nazirana, bi bil tak narodni kongres samo slovenski, ampak južnoslovenški, neobhodno potreben. No mogoče bomo pa tudi pri zadnjih vratih prišli domov.

Dovoljeno naj mi bo opozoriti narodne voditelje na nedopustno napako, katera se je zazristila v naše narodno telo. Mesto bi zasnovanim narodnim akcijam k življenu pripomoglo in njih ideje podrli in poskušali izboljšati, pa se jih prezira in preko njih osnuje druge, da se s tem podere ono, kar je bilo pričelo. Večkratni taki pojavi privedejo narod k razočaranju, da potem tudi druga in tretja pričeta narodna akcija v hladnem razumevanju umre. Kdor skrbno čita naše časopisje, je lahko opazil, koliko narodnih akcij se je že pričelo in še vsaka je šla po nekaj mesecih življjenja v pozabljajenje. To ni za dvig morale našega naroda zdravito, niti priporočljivo. Napako imamo tu to, da kaj radi pristavljamo ušeša ljudem, kateri bi morali hoditi k nam in ne mi k njim v posveti. Morali bi imeti v sebi malo več samostojnosti, več ameriškega ponosa in zavesti.

Kongres naj se vrši in dodati se ga moramo vsi brez like. Jo

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU

do so tle ljudje?"
lahi seveda, zbirajo se na pohod zoper Navaje. Več menda bo."

"Kake posledice? Ali je tvoj nos kedaj vohal smrdljivega šakala, ki ga niti mrhar ne mara? Tak smrdljiv šakal si ti! Smrad, ki —."

Več ni povedal.
S silnim skokom se je ponal Winnetou, se zaletel v starega, ga prevrgel, ga osuval s petami v prsi in po glavi, pa se spet vrnil na svoje mesto.

Krik groze in jeze je odjeknil po gozdu pa spet utihnil. Slišati je bilo le Apačev glas:

"Winnetou ga je posvaril, pa staro poglavar se ni zmenil za svarilo. Nikdar več ne bo žalil kakega Apača!"

Poglavarji so planili na nove in preiskali starega. Mrtev je bil. Desna stran lobanje mu je bila prebita in prsni koš je bil vdrt. Z noži v rokah so se drenjali bojevniki okoli mrtvega poglavarja, srditi pogledi so sršali na neustrašenega Apača. Clovek bi bil mislil, da bodo kar zatulili in planili, pa njihov srd je bil nem in povrh je še zapovedal Veliki volk:

"Nazaj! Apač je ubil našega starega poglavarja, ker bi rad umrl nagle smrti. Računal je, da bodo planili nad njega in ga raztrgali. Pa ušteli se je. Umrl bo take smrti, kakšne še nikdar noben človek ni umrl. Posvetovali se bomo."

Zavijte poglavarja v njegovo odejo in odnesite ga, da ne bodo pogledi belih psov onečastili njegovega mrtvega trupa! Spravili ga bomo domov in vsi bodo umrli na njegovem grobu. Howgh!"

Bojevniki so odnesli poglavarja, ujetnike pa so odveli v gozd, kjer je na jasi gorel ogenj. Povezali so jim noge in jih položili drugemu ob drugega. Šest rdečkarjev se je postavilo okoli jase za stražo. "Pojdaj!" je sečnil Droll.

"Kam?"
"K ujetnikom."
"Zastreni so!"

"Kaj za to! Šest rdečkarjev okoli take velike jase ne pomniš! In samo eden ogenj gori in še tisti bo ugasnil!"

Kar pojdiva! Rešiti jih morava, pa naj stane, kar hoče!"

Splezala sta z drevesa. Prav tedaj so nosili zaplenjeno orodje in drugo imetje belih na kup pred poglavarje. Bojevnikov ni bilo mnogo videti. Pač pa so zadoneli iz gozda čudni, zategli glasovi, petju podobni.

"Ali veš, kaj to je?" je vprašal Droll tovariša, ko sta čepele na zadnjih vejah.

"Žalostinke za starim — ?"

"Da."

"Čisto dobro! Naj jih le poje! Se vsaj za naju ne bodo utegnili zmeniti, ko bova lezla k ujetnikom."

Sicer pa so se tudi drugi že razlezli po gozdu, le poglavarji se še posvetujejo. Položaj je ugoden! Kar leziva na tla!"

"Jaz bom lezel naprej!"

"Ti — ? Zakaj pa ti?"

"Ker sem bolj vajen divjega zapada in posebej še zalezovala."

"Le nikar si nič preveč ne domisluj!"

Pa moj ljubljeni bratranec si in danes sem te našel — . Naj bo! Pustil te bom naprej. Če ti bo slaba predla, le kar zini, kaj prihitim na pomoč!"

VSE KARKOLI
se potrebuje od zobozdravnika, bodisi izvlečenje zob, puljenje zob in enako, lahko dobite v vase polno zadovoljstvo pri dr. Zupniku, ne da bi zgubili v tem dosti časa. Vse delo je načrerno, kadar vam čas dopušča. Uradni naslov:

DR. J. V. ZUPNIK
vhod na 62. cesti, Knausovo poslopje. (Nov. 25, 30)

PRIPovedka

(Po narodnih motivih spisal
Fr. Ks. Meško.)

varal. Tomaž se namreč ni popolnoma nič izpremenil.

"Ivan, sedaj si prav za pravti mojster," je govoril včasih. "Zavoljo tebe prihaja toliko ljudij semkaj. Dela in zasluga je več, kakor ga potrebuješ mo ... Hvaležen ti moram biti, Ivan!"

In to je govoril mojster s takoj pri prostostjo, da je vsak lahko spoznal, da v njegovem srcu niti nevošljivost niti napuh nista pognaš svojih sturenih korenin.

Psyhofagos je zaman čakal, da se vlovi čevljari v njegove zanike.

Tako je minulo poldružo leta.

Zima je bila v deželi, in pri čevljariju je bilo dela čez mero.

Bilo je neke nedelje popoldne. Zunaj je nalahno naletaval droben, ledeni sneg. V sobi pri čevljariju pa je bilo prijetno gorko in ugodno.

Psyhofagos je bil sam doma. Tomaž in Neža sta odšla k včernicam. Pomočnik je sedel pri mizi ter si podpiral težko glavo z roko. Bil je zaglobljen v resne misli. Jezno je mrmljal med stisnjennimi zobmi:

"Ne, oča! Glejte, mesta sem se že naveličal. Bridke skušnje so me zadele v mestu, in zato ga ne maram več. Rad bi imel kje mir in pokoj. Ravn tu takoj pri vas bi bil pripraven kraj za mesto!"

"No, pa ga vzemi, Tomaž!"

"A kaj — če pa ne dela?"

"Bo že! In ti se lahko včasih malo odpociješ. Dovolj si se že trudil."

"Ne — zavoljo odpocitka bi pač ne potreboval pomagača."

"A glejte, ubog sem — in nikjer ni dela. Če pa ni dela ni jela. In od gladu umreti tudi ni prijetno — beračil pa ne bi rad."

"Ne bodi tako trdega srca, Tomaž!"

Čevljari je zdihnil.

"Pa bodi v božjem imenu! Nekaj dela menda bo in jesti — mislim — tudi toliko, da od gladu ne umremo."

Tako je Psyhofagos postal čevljarski pomočnik.

Novi pomočnik Tomažev, Ivan — to ime si je namreč hudobec pridal, ko je stopil v službo, je bil tih in miren mladič. Tomaž in Neža sta bila prav zadovoljna z njim. Le eno jima ni ugajalo: Ivan ni hodil v cerkev. Ko sta ga v začetku vprašala za vzrok, je nagrabnil čelo v skrivnostne gube ali pa je žalostno pobesil glavo, a vzroka ni povedal. Ljudje so govorili, da je "luterš-vera." A temu so kmalu privadili, ker jim je sicer bil po godu. Čevljari ip žena sta pač na tistem zdihovala; a bila sta premehka, da bi ga še nadalje nadlegovala.

Delal je pridno in dobro. Delal pa je po mestni in najnovejši šegi. In kmetje so se čudili. Starejši so menili, da so take novotarije nepotrebne.

"Čemu to? Tomaž nam dela že petnajst let, in vedno nam je delal dobro. Sedaj pa si hiroma vzmame pomočnika. In ta nam dela vse drugače, kakor da bi s prejšnjim delom ne bili zadovoljni."

Mladina pa je hvalila novo delo. To je bolj prijalo njemu napuhu in batost. In ker je bila mladina bolj glasna, je prevladalo njeno mnenje. In po vasi so govorili, zakaj da si Tomaž že davnio ni omislil mladega pomočnika.

"On se je že postaral!"

Tudi iz sosednjih vasij so prihajali ljudje, da jim je Tomaž, ali bolje Ivan, delal obutelj. Delo se je kupilo, in žejnem je rastel Tomažu tudi zasluk. In to je hudobec hotel.

"Sedaj postane ali napuhujen ali pa se mu vzbudi v srcu nevošljivost in zavist do mene. A naj se zgoditi to ali ono, če ga le enkrat dobi kaka strast v svoje pesti, potem že poskrbim, da se ji več izlepa ne izvije. In potem se zaplete še v druge, iz ene se jih porodi celo truma."

A Psyhofagos se je bridko

Jack & Heintz

Bi lahko vzel na delo snažna

DEKLETA

v starosti 21 do 35 let

Teža limit 135 funtov

**ZA
FINE ASSEMBLY
BENCH
in
DRILL PRESS
TURRET LATHE
GRINDER
SCREW MACHINE
OPERATORS**

Ako ste zdaj zaposleni pri vojnem delu, se ne prilasite.

Zglasite se 410 Hanna Bldg

V delovnik od 8:00 do 4:00

V soboto 8:00 do 2:00

Odperto na Zahvalni dan 8:00 do 2:00

Dobra služba

Zenska, ki bi hotela pomagati v kuhinji, dobi dobro službo v restavrancu na 6034 St. Clair Ave. (278)

**SKILLED
OPERATORS
BORING MILL**

(Horizontal and Vertical)

**LARGE PLANER
RADIAL DRILL
CRANE MAN
HOOKER ON**

Plača od ure in overtime.
Ako ste zaposleni v vojnem delu se ne priglasite.

**WELLMAN
Engineering
7000 Central**

(277)

MALI OGLASI**Ugoden nakup**

Naprodaj je hiša za dve družini, vsako stanovanje štiri sobe, 1884 E. 45. St. Hiša je prazna, se lahko takoj vselite.

Hiša za 4 družine, stanovanja po 3 in 4 sobe, na E. 47. St. blizu St. Clair Ave. Proda se poceni. Vprašajte pri

J. Tisovec

1366 Marquette Rd.
blizu St. Clair Ave. in 55. ceste. (279)

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrtega srca naznanjam sorodnikom in prijateljem žalostno vest, da je nesrečne smrti za vedno preminil naš nadvse ljubljeni sin in brat

Joseph Fortuna

Pokojni je bil rojen dne 12. oktobra, leta 1887 v Marinči vasi, fara Krka na Dolenjskem. Ponesrečil se je dne 13. oktobra ob 6:45 uri zjutraj ter bil pokopan iz August F. Svetek pogrebne kapele po opravljeni zadušnici v cerkvi Marije Vnebovzetje na Holmes Ave. na Kalvarijo pokopališče dne 16. oktobra ob 9. uri dopoldne. Pokojni je bil član društva Waterloo Camp No. 281 W. O. W. Tukaj zapušča globoko žaljučega brata Louisa in Antonia ter v stari domovini mater, brata Adolfa in Cirila, ter sestri Johano, počeno Blatnik in Frančiško, poročeno Kočevar in več bližnjih sorodnikov tukaj in v stari domovini.

Najlepše se želimo zahvaliti vsem onim, ki so položili vence na krsto našega nezabnega sina in brata. Naš zahvalo naj prejme sledi: Mrs. Mary Jeram, Mr. in Mrs. Geo. Jeram, Mr. in Mrs. Frank Komar, Mr. in Mrs. Frank Koss, Miss Lucille Jeram, družina Sadar, E. 72. St., družina Jacob Popek, Mr. in Mrs. Tony Gole, družina Frank Sibenik in John Jonzigar, društvo Waterloo Camp, No. 281 W. O. W. The Brothers of C. I. O., Local 196, Independent Lumber Co., New York Central Round House Boiler Makers, Nottingham New York Central Car Dept. Employees.

Najlepše se želimo zahvaliti vsem onim, ki so položili vence na krsto našega nezabnega sina in brata. Naš zahvalo naj prejme sledi: Mrs. Jack Janchar, Mr. in Mrs. H. Zalokar, Mr. John Janchar, Mrs. Rose Urbančič, Mr. in Mrs. Jim Janchar, Mr. in Mrs. J. Macerol, Mr. Frank Macerol, Mr. in Mrs. Adler, Mr. in Mrs. Konečná, Mr. in Mrs. Frank Skufca, Mr. in Mrs. Joe Sadar, Mr. in Mrs. Joe Sadar, E. 72. St.; Mr. Frank Baznik, Mr. in Mrs. M. A. Pugel, Mrs. Rudolph Bajt, Mr. in Mrs. Potočnik, Mr. in Mrs. Rupert, Mr. Edward Skebe, Mr. Stupar, Mr. Charles Skebe, Mr. John Jancig, Mr. in Mrs. Jerele, Mr. in Mrs. Bersa, družina Chesnik, Mr. J. Sesek, Mrs. J. Hlad, Mr. Frank Peik, Mr. John Balish, Mr. Rudolph Cesnik,

Najlepše zahvalo naj prejme Mr. Zalokar Jr., Mr. John Zbačnik, Mr. John Konestábo, Mr. Frank J. Koss, Mr. Jos. Globokar, Mr. Frank R. Skufca za brezplačno avtomobilsko vožnjo pri pogrebu na pokopališču in nazaj.

Najlepše zahvalo naj prejme monsignor Vitus Hribar za opravljenjo zadušnico in cerkvene pogrebe obreda.

Iskrena hvala pogrebnu zavodu August F. Svetku za najboljšo postrežbo, veliko naklonjenost in lepo urejen pogreb.

Hvala sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so prišli pokojnega kropiti, so pri njem čuli, nas tolazili kot tudi oni, ki so pokojnega spremili na pokopališče k večnemu počitku. Končno hvala vsem za vse, kar so pokojnemu dobrega storili.

Dragi sin ter ljubljeni in nezabni brat. S žalostjo v srcu in žgočo solzo na očesu smo Te položili v veliko prezgodnji grob k snivanju večnega počitka in miru. Ob svežem grobu Ti žalostni kličemo: Spominj se v Bogu do svidanja nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

MARIJA FORTUNA, mati.

LOUIS in ANTON FORTUNA, brata.

FRANCES FORTUNA, svakinja.

LOUIS in DOROTHY FORTUNA, nečaka.

Cleveland, O., 25. novembra, 1942.

Posebno naznanilo!**Začenši s 1. decembrom pa do konca**

decembra bo naša trgovina odprta vsak dan od 8 zjutraj do 8 zvečer. Ob sredah samo do opoldne.

Danes bo trgovina odprta do 7. zvečer in zaprta ves dan na Zahvalni dan 26. novembra.

GRDINA HARDWARE

6127 St. Clair Ave.

JUNAKINJA IZ ŠTAJRA

PREVEL DR. JOS. JERSE

Cesar se takoj obrne proti Joahimu Hendel, po celi deželi znanemu možu, češči bogastvo kraljevskim mizo. Ta stoji pred njim zelo visok, širokoplečat, širokoprsat; na upognjenih cesarjevih prsih se svija oranžobravni, z zlatom in biseri obloženi jopič v globoke gube.

"Gospod Joahim, videl sem Vas že včeraj pri sprejemu pri mestnih vratih; imeli ste mestni meč. Ste-li sodnik?"

"Samoo danes. Namestnik sem. Vaše Veličanstvo." Trdo in mrzlo, kakor jeklo zveni Hendelova beseda. "Kozma Mon je sodnik po Kirnerjevi smrti. Bolan leži."

Klezel stisne ozki ustni... Namestnik sodnikov... Bog in naši komisarji naj zabranijo, da v resnici ne postaneš...

Cesar nekoliko premakne zlati klubok ter reče: "Sprejem in današnje razvedrilo, k čemur ste toliko in tako sijajno pripomogli, je prav všeč meni in cesarici, za kar se Vam milostno zahvaljujeva. Vi imate trgovino z jeklom in na prav poseben način izdelujete jeklene nože, škarje in druge enake stvari. Gre trgovina dobro?"

"Da, poklical sem iz Avgsburga Blimbelhuberja; ta dela zame; nad njim je moj mojster. Toda moj glavni izdelek so kose, sedaj tudi armature (orožje). V Avgsburgu pravijo, da sem jim nevaren tekmeč. Orožje pošiljam daleč tja v Poljsko. Z mojimi kosami iz Slovenjega Garstena (kraj na Gornjem Avstrijskem) pa kose žito švicarski Valižani in Burghundci."

"Vi širite daleč po svetu čast in slavo mesta Štajra. Vedite, da nam je to zelo všeč. Slišal bi rad, če bi pošiljali armature (orožje) tudi na Ogrsko."

"Če Vaše Veličanstvo tako želi, se bo zgodilo."

Srebrni komornik je prišel s sadjem in vinočje je prinesel v srebrnem vrču škrlnatnordečega Mepahtala. Najmilostivejša gospa je segla po sadju. Cesar je odmaknil njeno belorožnato roko od krožnika ter je rekel: "Ne melon, te delajo mrzlico. Vaša ljubeznost naj vzame breskev."

Pokorno je nesla breskev k ustanicam, pa je nekako skrivaj in s strahom opazovala Hendelna — saj to je novoverec, in novoverci so cesarjevi sovražniki! — Cesar pa je milostno, zelo zaupno rekel mogočnemu novovercu:

"Joahim, govoril sem o Ogrski. Sultan je poslal iz Braševa poslanstvo, da bi Sakse pregoril, naj mi odpovedo zvestobo in njemu prisježjo pokorščino; to je obupno delo, od katerega ne bo imel drugega kakor sramoto in škodo. Ne zradi pogana in njegovega divjanja, marveč v proslavo krščanskega imena hočemo na vzhodu pri Kaniži zgraditi dve novi trdnjavi; v Železnom naj bo vežbalisce za lahko-oborožene jezdce, nemške vojake, da branijo Kanižo. Če preskrbite za Kanižo celo armatu (orožje) za 180 težko oboroženih jezdcev, in polovično za 180 dragoncov, vrhutega še štiri dolge topove za lokostrelce, koliko boste zato zahtevali?"

Cisto in jasno, kakor bi pel čaroben ptič, doni s pveskega odra solospev: "Stabiliam thronum — Utrdil bom prestol." Ko sladko doni spev, govori Joahim Hendel in njegove besede zvene najvišjemu gospodu lepe kakor piščal, trobenta ali violina:

nost... Ne zna vladati, kdor se ne zna hliniti. — Cesareve oči se iskre. Jezdeci v štajerskem železju pekečejo kalkor grom mimo njega in teptajo Nasaf Bejevo glavo.

"Gospod Joahim Hendel!" Tako prijazno ne govoriti niti z nadvojvodo Albertom, niti z nadvojvodo Karлом. "Ponujate mi, kar znašajo davki cele kronovine. Hvala Vam! Pemflinger je bil vrl mož, pa kri ni zastonj. Vaš cesar in kralj ne sprejema zastonj darov in, če ničesar ne zahtevate za armature, zahtevajte kako milost za ali za svojo hišo; Vaš cesar in kralj jo Vam podelite."

Vsa dvorana je vleklka na uho, petje je utihnilo; globoko spodaj pa šumita reki, kakor bi besneli zli duhovi, ker je cesar tako milostiv. Joahim Hendelova roka počiva na onikovem mečevem ročaju. Kakor kladivo padajo njegove besede:

(Dalje prihodnjič)

Kupujmo obrambne obveznice in znamke!

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga poklicete vsak čas, podnevi ali poноči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1126 E. 61st St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči
Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podpora organizacija
v Ameriki... Posluje že 49. leto

Članstvo 38,200 Premoženje \$5,000,000

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 127.24%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, potestni in nadoljšeni podporni organizaciji,

KRANJSKO SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI

kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemogočnosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogocne in bogate katoliške podporne organizacije, potruditi se in pristopiti takoj.

Za pojasnilo o zavarovanju in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajne društvev K. S. K. Jednote, ali na nas:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.

UČITE SE ANGLEŠCINE

iz Dr. Kernovega

ANGLESKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena
in stane samo:

\$ 2.00

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Naznanilo in Zahvala

V bridiči žalosti in z globoko potrtem srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je bil naši družini prizadet bridič udarec, ko je Bog poklical k sebi in smo izgubili iz naše srede preljubljeno in nikdar pozabljeni dobro mater

Terezija Kostanjšek

ROJENA MAUSAR

ki so prevideni s svetimi zakramenti mirno v božjo voljo vdani zatisnili svoje mile oči in za vedno v Bogu zapalili dne 20. oktobra 1942. Doma so bili iz vasi Praproče, fara Št. Rupert na Dolenjskem. Po spremstvu iz hiše žalosti v cerkev in po opravljeni pogrebni sveti maši v cerkvi sv. Vida smo jih položili k večnem počitku dne 23. oktobra 1942 na Calvary pokopališče.

Tem potom se želimo globoko hvaležni prisrčno zahvaliti Rev. Max Sodji za obiske v bolezni in za opravljeno slovesno sveto mašo in cerkvene pogrebne obrede. Enako se želimo tudi prisrčno zahvaliti Rev. Andrew Andreju in Rev. Louis Bazniku za asistenco pri sveti maši.

Prisrčno zahvalo želimo izreči vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jih obiskovali v bolezni, posebna prisrčna zahvala pa vsem, ki so nam bili v prvo pomoco in tolažbo in nam na en način ali drugi kaj dobre storili v teh najbolj žalostnih in težkih dnevih, kakor tudi vsem, ki so jih prisili pokropiti, vsem, ki so čuli in molili ob krsti ter se udeležili svete maše in pogreba.

Našo prisrčno zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so v blag spomin pokojni okrasili krsto s krasnimi venci in sicer: družina Mr. in Mrs. Martin Kostanjšek, Mrs. Mary Anžlovar in sin, družina Mr. in Mrs. Frank Russ, družina Mr. in Mrs. Anton Mausar, Mrs. Mary Marolt in sinovi, družina Anton Grdina, Mr. in Mrs. Joseph Russ družina, Mr. in Mrs. Chas. Tercek, Mr. in Mrs. Joseph Anslovar, Mr. in Mrs. Louis Opalek, Mr. in Mrs. F. Phillips, Mr. in Mrs. James Merhar, družina Ogrin, Heckel Ave., družina John Perse, Helen in Al Merhar, Fay in Dolly Zupancic, Mr. in Mrs. Joseph Hrovat, družina Anton Vidmar, Homer Ave., Mr. in Mrs. John Rolic, Mr. in Mrs. Anton Bartol, Mr. in Mrs. Anton Martincic, Mrs. Mary Gjurasin in hči Anna, Mr. in Mrs. Frank Mošejdec, Mr. in Mrs. Frank Belaj in hči, Mrs. Frances Nemanich, Mrs. Antoinette Krajc, Mrs. Agnes Jevnikar, Mrs. Ann Sternisa, Mrs. Jennie Hrovat, Mr. August Kollander, družina Joseph Trebec, Mrs. Mary Koncan, Mrs. Mary Pópotnik, Mrs. Frances Jancar, Brandt Family and Chas. Klaus, prijatelji in sosedje, Mr. Frank Fortelka, Boys from the Neighborhood, Mr. in Mrs. Pawley, Mr. in Mrs. Belicka, Mr. in Mrs. Busho, Mr. in Mrs. McFarland, Miss Morley, Mrs. Stevens, Mr. in Mrs. Bloor, društvo Srca Marije staro, društvo sv. Marie Magdalene št. 162 KSKJ, podružnica št. 25 SZZ, Teachers of East Madison School, Auxiliary Firemen No. 19, East Madison P.-T. A., Teachers of Kentucky School, Prudential Insurance Co., Local 12139 Enamel Products Co., General Electric - Foil Filling Dept. - Photo Flash Dept., and Quality Dept.

Prisrčno zahvalo želimo izreči tudi vsem, ki so dodelili za svete maše za mirni pokoj blage duše, in sicer: družina Mr. in Mrs. Joseph Mausar, Mrs. Frances Kosir in hči Mary, Mr. in Mrs. Anton Mausar, Mrs. Mary Marolt in sinovi, Mr. in Mrs. James Merhar, Mr. in Mrs. Joe Anslovar, družina Mr. in Mrs. Anton Grdina, Mr. in Mrs. Louis Opalek, Mr. in Mrs. Rudy Hocevar, Mr. in Mrs. Chas. Tercek, Mrs. Gruden in hči Roselyn, družina Mr. in Mrs. Martin Kostanjšek, Mrs. Tekavec in družina Victor, Colo., Meehan Family, Mr. in Mrs. Louis Kosir, Mr. in Mrs. Joe Zupancic, Thompson, O., Mr. Louis Lovko, Mr. in Mrs. Joe Metlika, Mr. in Mrs. Joe Meglich, Mrs. Rose Adamic, Mr. in Mrs. Anton Pucel, Mr. in Mrs. Frank Drobnič, Nauman Ave., družina Valencic, Mr. in Mrs. Frank Grdina, Mr. in Mrs. Fred Sternisa, Mr. in Mrs. Hace, Bonna Ave., Mr. in Mrs. Fr. Hlabec, Mr. in Mrs. Adolph Macerol, Mr. in Mrs. Mike Skufca, Mr. John Pekol, Mr. Joseph Tomazin, Mrs. Somrak, E. 61 St., družina Mrs. Frances Oražem, družina Frank Opaskar, Mrs. Mary Prince in hči, Mr. in Mrs. Trunk, Mr. in Mrs. Henry Laurich, družina Anton Vidervol, Mr. in Mrs. Frank Zupancic, E. 51 St., Mrs. Anna Legan, Dr. James Seliskar, družina Jim Zupancic, Bonna Ave., družina Damjan Tomazin, E. 74 St., Mr. Michael Hribar, družina Fortune, E. 47 St., Mrs. Ann Burdelick, Miss Ann Budan in Mrs. Antonia Tanko, Mr. in Mrs. Fertak, društvo sv. Neža št. 139 C. K. of O.

Ravn tako želimo izreči prisrčno zahvalo vsem, ki so dali svoje automobile brezplačno na razpolago pri pogrebu.

Nadalje se želimo prav iskreno zahvaliti članicam društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ, društva sv. Neža št. 139 C. K. of O., društva Presvetega Srca Marije staro, podružnice št. 25 SZZ in Oltarnega društva fare sv. Vida, ki so jih obiskovali v bolezni in se udeležile skupne molitve ob krsti pokojne in jo tako lepo spremile v cerkev in do groba. Posebno se lepo zahvaljujemo članicam, ki so nosile krsto ter jih spremile in položile k večnemu počitku.

Iskreno zahvalo naj sprejme pogrebni zavod Grdin in Sinovi za vso prijazno in postrežljivo naklonjenost in za lepo urejen pogreb.

Preljubljena in nikdar pozabljenja skrbna mati, storili ste vse najboljše za nas in žalostna so naša srca ker Vas ni več med nami in ko smo ob krsti zbrani zadnjič gledali Vaš mili obraz, nas je tolažila le misel, da se je dokončalo Vaše zemeljsko trpljenje in legli ste utrujeni k večnemu počitku. V ljubezni in hvaležnosti Vas bomo ohranili vedno v sladkem spominu in v molitvi prosimo ljubega Boga, da naj Vam obilno poplača in naj podeli naši dobrì materi večni mir v zasluzenem večnem počitku in nebeska luč naj Vam sveti.

Zahajoci ostali:

ANTHONY, JOSEPH in Corp. PAUL v U.S. Army, sinovi ROSE poročena Kosir, in MARY poročena Meehan, hčere

FRANK KOSIR in JAMES MEEHAN, zeta

FRANCES ALICE KOSTANSEK in FRANCES KOSTANSEK, sinahe

DOLORES, ARLENE in FRANCES, vnukinje

JIMMIE, PAUL in FRANK, vnuki

V stari domovini zapušča žalujčega brata Janez Mausar

Cleveland, Ohio, 25. oktobra 1942.